

«Οτι ἡ Δικαιοσύνη πολλάκις καταδικάζει ἀθώους, οὐδείς, πιστεύομεν, ἀμνησθῆναι, διότι ἐν τοῖς Δικαστικοῖς Χρονικοῖς ἀπαντῶσι πλεῖστα ὅσα παραδείγματα ἀθώων καταδικασθέντων, ἐξ ὧν τὸ μᾶλλον γνωστὸν τὸ τὸ δυστυχὲς Φορνάρεττου (μικροῦ ἀρτοποιοῦ), ὅστις προσηνέχθη ὀλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς Ἀθωότητος. Ὁδηγῶν οὗτος νύκτα τινὰ τὸν ὄνον του πεφορτωμένον κόφινον ἄρτων, εὔρε καθ' ὁδὸν ὡραίαν θήκην ἐγγειριδίου, ἣν λαμβάνει καὶ θέτει εἰς τὴν ζώνην του. Προχωρεῖ, πλὴν προσκλῖνται ἐπὶ τινος ἀντικειμένου κύπτι, καὶ βλέπει ἄνθρωπον κατὰ γῆς. Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν ἡ περιπόλος, διερχομένη ἐκεῖθεν τυχαίως, συλλαμβάνει αὐτὸν ἐξετάζοντα τὸ πτόμα. Ἐρευνῆς δὲ ἐπ' αὐτοῦ γενομένης εὐρίσκειται ἡ θήκη, ἥτις ἦτο αὐτῇ ἐκείνη τοῦ εἰσέτι ἐν τῷ στήθει τοῦ ἀσπαίροντος θύματος ἐμπεπηγμένον ἐγγειριδίον. Αἱ ἀποδείξεις αὐτῆς συνέτειναν ὥπως ὁ Φορνάρεττος καταδικασθῇ εἰς θάνατον. Πολὺς χρόνος παρήλθε καὶ ἡ ἀθωότης τοῦ καταδικασθέντος Φορνάρεττου ἀπεδείχθη τρανότης, πλὴν εἰς μάτην! ὁ ἀθῶος δὲν ὑπῆρχε πλέον ἐν τοῖς ζῶσιν, ὥς δὲν ὑπῆρχε καὶ ὁ ἥρωϊς τοῦ κατωτέρω καταχωριζομένου ἱστορικοῦ διηγήματος δυστυχὲς Βερνάρδος. Ὁλίγου δὲ ἐν δὲ καὶ ὁ ἐπὶ φόνῳ καὶ ληστείᾳ καταδικασθεὶς στρατιώτης τὴν αὐτὴν τύχην τῷ Φορνάρεττῳ ἤθελεν ὑποστῆ, ἂν περιστάσεις ἀλλοτρίαι δὲν ἀπεδείκνυν τὴν ἀθωότητα αὐτοῦ, προλαβοῦσαι τὸν ἀδίκον θάνατον.

Σ. Τ. Δ.

ΑΘΩΙΟΣ ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Δὲν παρήλθον πολλὰ ἔτη, ἀφ' οὗτου ἐν τῇ πόλει Μ* ἡμέραν τινὰ περρηρεῖτο ἀσυνήθης κίνησις.

Στρατιώτης τῆς φρουρᾶς κατεδικάσθη ἐπὶ φόνῳ καὶ ληστείᾳ εἰς θάνατον, ἡ δὲ ἐκτέλεσις θὰ ἐγένετο τὴν ἀκόλουθον πρωΐαν, ἂν κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμήν διαταγὴ τοῦ Ἡγεμόνος δὲν μετέβαλλε τὴν κεφαλικὴν ποινὴν εἰς ἰσόβια δεσμά. Ὁ στρατιώτης οὗτος πολλάκις καταδικάσθη εἰς διαφόρους ποινάς. Αἱ ἐνδείξεις πᾶσαι ἦσαν κατ' αὐτοῦ. Ἐντὸς τοῦ στρώματός του εὐρέθη ἡ μάχαιρα, δι' ἣς διεπράχθη ὁ φόνος, οἱ δὲ μάρτυρες ἐνόρκως κατέθεσαν ὅτι πολλάκις εἶδον αὐτὸν νὰ πορεύηται, τῆς νυκτὸς προκεχωρημένης, καὶ κρυφίως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δολοφονηθέντος καὶ ὅτι βραδυτέρω, ἐν τινι ξενοδοχείῳ ἠθέλησε νὰ ἀλλάξῃ χρυσοὺν νόμισμα, ὅπερ, ἀναμφιβόλως, ἀνῆκεν εἰς τὸ θῦμα. Ὁ κατηγορούμενος ὅμως στρατιώτης ἠρνεῖτο ἐπιμόνως.

— Ἡ διαδικασία ἐξηκολούθησεν ἐπέκεινα τοῦ ἔτους, οἱ δισσημότεροι δὲ δικασταὶ δὲν κατέληξαν εἰς ὠρισμένον ἀποτέλεσμα. Ὁ κατηγορούμενος δὲν ἠδύνατο μὲν νὰ προσαγάγῃ τὴν ἐλαχίστην τῆς ἀθωότητός του ἀπόδειξιν, πλὴν ἐξηκολούθει ἐπιμόνως νὰ λέγῃ ὅτι ἦτο ἀθῶος. Οἱ ἑνορκιοὶ, πεπεισμένοι περὶ τῆς ἐνοχῆς αὐτοῦ ἐκ τε τῶν ὠρισμένων τῶν μαρτύρων καταθέσεων καὶ τῶν βαρυτάτων ἀποδείξεων, παμψηφεί σχεδὸν ἀπεφάνθησαν περὶ τῆς ἐνοχῆς του, καταδικάσαντες αὐτὸν εἰς τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Ὁ Ἡγεμὼν ὅμως δὲν ἐπέτρεψε τὴν καταδίκην ἀνθρώπου, εἰς τὸ ἐγκλημα τοῦ ὁποίου οὐδεὶς αὐτόπτης παρέστη μάρτυς καὶ μετέβαλε τὴν θανατικὴν ποινὴν, ὥς ἀνωτέρω εἰπομεν, εἰς ἰσόβια δεσμά.

Πολὺς ἐγένετο λόγος παντοῦ περὶ τοῦ γεγονότος τούτου, ἐν τινι δὲ ξενοδοχείῳ — ἐνθα πολλοὶ ἦσαν οἱ θαμῶνες, ἐν οἷς καὶ διάφοροι ἀπόστρατοι καὶ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοί, νομικοὶ τινες καὶ ἄλλα δικ-

κεκριμένα πρόσωπα —, ζωνθῶς συνεζήτητο ἡ ὑπόθεσις. Οἱ πλεῖστοι τούτων ἦσαν πεπεισμένοι περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ στρατιώτου, καὶ τινες μάλιστα παρεπονοῦντο ὅτι ὁ Ἡγεμὼν μετέβαλε τὴν ποινὴν του.

— Καὶ ὅμως ὑπάρχουσι περιστάσεις, καθ' ἃς πᾶσαι αἱ ἐνδείξεις ἠνωμένοι δὲν ἀκούσι νὰ ἀποδείξωσι τὴν ἐνοχὴν τοῦ κατηγορουμένου, καὶ πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος ὑποστῇ τὴν τελευταίαν ποινὴν, ἀνάγκη πάντοτε νὰ περιμένωμεν.

Αἱ λέξεις αὗται ἐλέχθησαν μετὰ βροντώδους φωνῆς ὑπὸ ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ, ἀπομάχου συνταξιούχου, ἡρωτηριασμένου, καὶ πασῶν τῶν μαχῶν τῆς αὐτοκρατορίας μετασχόντος. Πάντες ἐσίγησαν, ὁ δὲ ταγματάρχης ἐξηκολούθησεν: — Ἐγὼ αὐτὸς ὑπῆρξα μάρτυς τοῦ θανάτου ἀνθρώπου ἀθῶου, ὥς μετὰ παρέλευσιν καιροῦ ἐμάθομεν.

Αἱ σοβαρὰί ἐκεῖναι λέξεις τοῦ γέροντος στρατιώτου διήγειραν τὴν γενικὴν περιεργίαν τοῦ νὰ μάθωσι τὸ γεγονός, οὗτος δ' ἐν μέσῳ ἀπολύτου σιγῆς, ἤρχισεν οὕτω.

* *

«Μετὰ τὴν αἵματηρὰν μάχην τοῦ Λ*** μεταξὺ τῶν πληρωθέντων ὑπῆρχον δύο νεκροὶ ἀξιωματικοί, τοὺς ὁποίους διὰ μόνου τοῦ βαπτιστικοῦ αὐτῶν ὀνόματος θὰ καλέσω, ἀποσιωπῶν τὸ ἐπώνυμον αὐτῶν χάριν ἀδωροφροσύνης πρὸς τὰς οἰκογενεῖας των. Ὄνομαζοντο Κάρολος καὶ Βερνάρδος. Ἦσαν ἀμφοτέρω τέκνα ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, ὁ πρῶτος τῶν ὁποίων ἦτο στρατηγὸς ἀπόστρατος.

«Ὁ Κάρολος, ἦτο ἀνδρεῖος ἀξιωματικός, εὐφυής, πληρωθεὶς εἰς τὸν ὦμον καὶ παρὰ πάντων ἀγαπώμενος: ἐπὶ τοῦ Βερνάρδου ὅμως, βρέως εἰς τὸν πόδα πληρωθέντος, μέγισται ὑπῆρχον ὑπόνοιαι, ὡς πρὸς τὸν παρελθόντα βίον του. Ἐλεγόν ὅτι ἀπεπέμφθη ὑπηρεσίας τινός, ὡς ἀδιόρθωτος χαρτοπαίκτης καὶ κατάφορος ἐκ χρεῶν: πλὴν ταῦτα ἦσαν ρῆμαι καὶ οὐδὲν πλέον, ὁ Βερνάρδος ἐπολέμησεν ἀνδρείως καὶ μάλιστα ἔλαβε καὶ τὸν Σταυρὸν τῆς Τιμῆς.

«Τοὺς δύο πληρωθέντας μετεκόμισαν εἰς μικρὰν τινα πολίχνην, καὶ ἔθεσαν αὐτοὺς εἰς ἐν δωματίον. Ἦσαν ἄγνωστοι πρὸς ἀλλήλους, πλὴν εὐρεθέντες ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην, ἀμφοτέρω πληρωμένοι, ἐσχετίσθησαν.

«Ὁ Κάρολος ἠδυνήθη νὰ ἰαθῇ πρῶτος, φέρων ὅμως ἐκ τοῦ τραχήλου ἀνηρημένον τὸν βραχίονα, καὶ ἐνεπιστεύθη τῷ Βερνάρδῳ ὅτι δὲν ἄφινε τὸ δωματίον, καθότι ἔφερε μεθ' αὐτοῦ 280 νεόκοπα τσεκίνια ἐντὸς δερματίνης ζώνης περιβαλλούσης τὴν ὀσφύν αὐτοῦ. Τῷ ἀπέβαινε δὲ τὸ βάρος τοῦτο λίαν ὀχληρὸν καὶ δὲν ἐγνώριζε ποῦ νὰ κρύψῃ αὐτά, διότι ἐν τῷ δωματίῳ οὐδὲν ἀσφαλὲς μέρος ὑπῆρχεν.

«— Ἰδοὺ τί νὰ κάμετε, Κάρολε, τῷ εἶπεν ὁ Βερνάρδος, βάλετέ τα ἐδῶ ὑποκάτω εἰς τὸ στρώμά μου, ἀλλὰ πρῶτον κλείσατε τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα

μὴ μᾶς ἴδῃ κανεῖς. Ἐδῶ θὰ εἶνε εἰς ἀσφάλειαν. Θὰ τὰ προσέχω ὡς ἂν ἦσαν ἰδικά μου — καὶ εἴθε νὰ ἦσαν — ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτε: μόνον πείσμονες πιστωταὶ με περικυκλοῦσιν. Τὸ σώμά μου δυστυχῶς μένει καρφωμένον ἐπάνω εἰς τὸ στρώμα καὶ κανεῖς δὲν θὰ ἤμπορέσῃ νὰ τὰ ἐγείσῃ, χωρὶς νὰ τὸν ἐννοήσω.

«Ὁ Κάρολος συνήνεσε καὶ ἐκρυψεν εἰς τὸ στρώμα τὸν μικρὸν θησαυρὸν του. Οὐδεὶς, πλὴν τοῦ Βερνάρδου, ἐγνώριζεν ὅτι συνέβη, οὐδεὶς εἶδεν αὐτοὺς κρύπτοντας τὰ χρήματα. Ὁ Κάρολος, ἀναρρώσας ἐντελῶς, ἦτο εἰς θέσιν ν' ἀπέλθῃ καὶ ἀναλάβῃ τὴν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν του.

Ἐπορεύθη λοιπὸν ἵνα ἀποχαιρετήσῃ τὸν ἔτι κληνὴρ Βερνάρδον, εὐχόμενος αὐτῷ ταχεῖαν ἀναρρώσιν, καὶ παρακαλέσας συγχρόνως αὐτὸν ἵνα μετατοπισθῇ ὀλίγον καὶ λάβῃ τὰ εἰς τὸ στρώμα εὐρισκόμενα χρήματά του: τοῦτο ἔπραξεν ὁ Βερνάρδος, καίτοι λίαν ἐνοχληθεὶς. Ὁ Κάρολος ἐρευνᾷ, ἀλλὰ φεῦ! τὰ χρήματα δὲν ὑπῆρχον.

«— Διάβολε! τί; θέλεις νὰ μὲ φοβήσῃς, Βερνάρδε, τῷ λέγει, πλὴν αἱ ἀστείότητες αὗται δὲν μοὶ ἀρέσκουν.

«— Οὐδὲ εἰς ἐμέ, ἐρευνήσον ἐκ νέου καὶ θὰ εὕρῃς τὰ χρήματά σου.

«— Ἄς ἐρευνήσωμεν.

Ἐρευνήσε καὶ πάλιν, πλὴν εἰς μάτην.

«Ὁ Βερνάρδος ἤρχισε τότε νὰ ἀνησυχῇ: ἐδέησε δὲ στρατιωτῶν τινες νὰ τὸν μετακομίσωσιν εἰς ἄλλην κλίνην, ἵνα καλλιτέρον ἐρευνήσωσι, πλὴν τὰ πάντα ἦσαν ἀνωφελῆ. Τὰ χρήματα δὲν ὑπῆρχον. Καταληφθεὶς δὲ τότε ὁ Βερνάρδος ὑπὸ μεγίστης ἀδημονίας, εἶπε:

«— Σοὺ δίδω τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου, Κάρολε, ὅτι δὲν γνωρίζω τίποτε ἐξ ὧν συμβαίνουσι, καὶ σὺς ὀρκίζω νὰ μὴ πιστεύσῃτε ὅτι εἰμαι ἐγὼ ὁ ἐνοχος τοιαύτης μυσαρᾶς πράξεως, καίτοι, ὁμολογῶ, ὅτι τὰ πράγματα με καταδικάζουσιν.

«Ὁ Κάρολος ἐπιθύρῃς λέξεις τινὰς καὶ ὠργισμένος ἐγκατέλιπε τὸ δωματίον.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἦλθε ἵνα με συμβουλευθῇ. Δὲν ἐγνώριζον τί νὰ τῷ εἰπῶ: δὲν ἠδυνάμην νὰ φαντασθῶ ὅτι ὁ Βερνάρδος ἐκλεψε, καὶ ὅμως ἡ πράξις ἦτο ἀποδεδειγμένη. Συνεβούλευσα αὐτὸν νὰ πορευθῶμεν παρὰ τῷ στρατηγῷ μας, ὅστις ἀκούσας τὸ γεγονός ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ με διετάξε νὰ λάβω πληροφορίας περὶ τῆς διαγωγῆς του ἐκ τοῦ τάγματος, εἰς ὃ ὑπηρετεῖ ὁ Βερνάρδος. Ἐγραψα αὐθωρεὶ καὶ μετὰ τινὰς ἡμέρας εἶχον ἐπιστολήν. Ἰδοὺ αὐτολεῖται τί περιεῖχεν:

«Ὁ Βερνάρδος ἦτο γενναῖος καὶ καλὸς ἀξιωματικός, πλὴν χαρτοπαίκτης καὶ κατάφορος χρεῶν, διὸ ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας τοῦ τάγματος. Τώρα ὅμως φαίνεται ὅτι ἠλλαξε ζώην, διότι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀπέστειλε πρὸς τινὰ ἀξιωματικὸν τὴν ἐξόφλησιν τῆς παλαιᾶς ἐν τῷ χαρτοπαίγνιφ ὀφειλῆς του διὰ 30 χρυσῶν νεοκόπων τσεκινίων».

«Ὅτε ὁ στρατηγὸς ἀνέγνω τὴν ἐπιστολήν ταύτην, αἱ ὑπόνοιαι του νῦν ἤσαν, κυρίως δὲ ἐνεποίησεν αὐτῷ μεγίστην ἐντύ-

πῶσιν ἡ ἀποστολὴ τῶν *τσεκινίων* πρὸς πληρωμὴν παλαιῶν χρέους, καθ' ἣν στιγμὴν τὰ χρήματα δὲν τῷ ἐπερίσσευον. Ἀναλαμβάνω λοιπὸν νὰ πορευθῶ παρὰ τῷ Βερνάρδῳ, τὸν ὅποιον πολὺ ὀλίγον ἐγνώριζον, ὅπως συνδιαλεχθῶ μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Μὲ ἐπεφόρτισε δὲ ὁ Κάρολος νὰ εἴπω αὐτῷ ὅτι θὰ ἐνόμιζε τὴν πράξιν αὐτοῦ ὡς μὴ γενομένην ἂν δι' ἀποδείξεώς του παρεδέχετο ὅτι παρέλαβε τὸ ἀπολεσθὲν ποσὸν ὡς δάνειον, ἐξοφληθσόμενον κατὰ διαφόρους δόσεις. Μετὰ περισποτέρως ἀβροφροσύνης δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ προσενεχθῇ.

«Ὁμολογῶ ὅτι ἡ ἐντολὴ αὕτη ἦτο πολὺ δυσάρεστος δι' ἐμέ, ἐν τούτοις ἐπορεύθην πρὸς τὸν Βερνάρδον.

«Ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας του εἶχε πολὺ βελτιωθῇ· ἠδύνατο νὰ ἐγκαταλίπη τὴν κλινὴν καὶ στηριζόμενος ἐπὶ βακτηρίας νὰ περιπατῇ ὀλίγον. Μετὰ τινὰς τυπικὰς ἐρωτήσεις περὶ τῆς ὑγείας του, εἶπον αὐτῷ ὅτι ἐπεφορτίσθην παρὰ τοῦ Κάρολου, ὅστις ἐνεθυμείτο καλλίστα ὅτι δι' αὐτῆς περιετύλιξε τὰ χρήματα.

«Ὡς μόνον ἀπάντησιν καὶ μάλιστα ἀρκούντως ἀγροίκως, παρ' αὐτοῦ ἔλαβον ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ πῶς ἐχάθησαν τὰ χρήματα ἐκεῖνα, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνχάσῃ τὸ χρέος.

«Υπάρχει ὅμως περίστασις βαρέως κατηγοροῦσα ὑμᾶς — τῷ εἶπον — εἶνε δὲ αὕτη ἡ πρὸ μικροῦ ἀποστολῇ 30 χρυσῶν νεοκόπων *τσεκινίων*, πρὸς τινὰ ἀξιωματικὸν εἰς ἐξόφλησιν παλαιῶν ἐν τῷ χαρτοπαιγνίῳ χρέους.

«Ὁ Βερνάρδος ἐφάνη ταραχθεὶς εἰς τοὺς λόγους μου ἐκείνους καὶ μὲ ὀργήν,

«— Δοιπὸν ἐν ἀγνοίᾳ μου, εἶπεν, ἔγιναν μυστικαὶ ἀνακρίσεις! Εἶνε προσβολή, τὴν ὁποίαν θὰ ἐκδικήσω διὰ τοῦ ξίφους μου μόλις θεραπευθῶ.

«— Σκέφθητε καλῶς, κύριε ἀξιωματικέ, ἀπεκρίθην, αἱ πληροφορίες ἐλήφθησαν μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς ἀκριβείας, κατὰ διαταγὴν τοῦ στρατηγοῦ ἡμῶν, κατὰ τοῦ ὁποῦ βεβαίως δὲν θὰ θελήσητε, οὐδὲ θὰ δυνηθῇτε νὰ ἐκδικηθῇτε... Καλλίτερον θὰ ἦτο ἂν ἐδικαιολογεῖτε τὴν ἀποστολὴν τῶν νεοκόπων *τσεκινίων*.

«Μετὰ τινὰ δισταγμὸν μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι ἀξιωματικοὶ τινες Κοζάκοι, μεθ' ὧν ἐσχετίσθη ἐν καιρῷ τῆς ἐκστρατείας, διελθόντες ἐκεῖθεν, τὸν ἐπεσεκέθησαν, καὶ παρεκίνησαν αὐτὸν νὰ παίξῃ *Φαραῶ*, ὅπερ μετὰ δυσαρρεσκείας ἐπραξε, διότι εἶχεν ὀρκισθῇ νὰ μὴ παίξῃ πλέον καὶ ὅτι τοὺς ἐκέρδιεν ὅσα *τσεκινία* εἶχον, ἐξ ὧν ἐπεμψε τὰ τριάκοντα τῷ πιστωτῇ του.

«Τὴν διήγησιν ταύτην, ἀληθῆ ἢ μὴ, εὐχαρίστως μετέδωκα πρὸς τὸν στρατηγὸν καὶ τὸν Κάρολον, οἵτινες δὲν ἐφάνηκαν εὐχαριστημένοι ἐξ αὐτῆς.

«Ἐκάλεσα τότε κρυφίως τὸν ὑπρέτην τοῦ Βερνάρδου, καλὸ διαβολάκι, ὡς ἔλεγον ὅλοι, καὶ πρὸς τὸν ὅποιον, ἀγνοῶ διατί, ἐκ πρώτης ὄψεως ἡσθάνθη ἀντιπάθειαν. Τὸν ἠρώτητα διατί ἀφῆκε νὰ εἰέλθωσι Κοζάκοι εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ κυ-

ρίου του, ἐνῷ ἠδύνατο ἐκ τούτου νὰ χειροτερεύσῃ ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας του.

«Μοὶ ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἐγνώριζε τίποτε περὶ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῆς, καίτοι οὐδέποτε ἄφινε τὴν οἰκίαν, ἐκτὸς ὅτε ἐπεμπεν αὐτὸν ὁ κύριός του, καὶ τοῦτο συνέβαινε συχνά, ὅπως φέρῃ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον ἐπιστολάς, αἵτινες περιεῖχον χρήματα.

«Ταῦτα πάντα ἀκούων ὁ στρατηγὸς ἔσειε τὴν κεφαλὴν.

«Τότε εἶπομεν τὰ πάντα εἰς τὸν θεραπεύοντα τὸν Βερνάρδον ἱατρόν, ἄνδρα πεπαιδευμένον καὶ ἐντιμον. Καὶ οὗτος εἶπεν ὅτι ὁ Βερνάρδος πολλάκις προσεπάθησε νὰ τὸν ἀπατήσῃ καὶ ὅτι ὁ χαρακτήρ του δὲν τῷ ἐνέπνεεν ἐμπιστοσύνην, ἐξέφρασε δὲ καὶ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐρευνησῇ τὰ πράγματά του τὴν νύκτα, ὅτε οὗτος θὰ ἐκοιμαζοτο· ἐρευνησαντες κρυφίως αὐτὰ εὗρομεν ἐντὸς παλαιᾶς περικνημίδος εἰκοσι νεόκοπα *τσεκινία*. Τὸ περιτυλίссον αὐτὰ χαρτίον ἦτο ἰδιόχειρος ἐπιστολὴ τοῦ Κάρολου, ὅστις ἐνεθυμείτο καλλίστα ὅτι δι' αὐτῆς περιετύλιξε τὰ χρήματα.

«Μετὰ τὰς τοιαύτας ἐνδείξεις ἀδύνατον μοὶ ἦτο νὰ πιστεύσω πλέον εἰς τὴν ἀθωότητα τοῦ Βερνάρδου, ὅσῳ καὶ ἂν ἐλυπούμην νὰ κατηγορήσω ἀξιωματικὸν ἐπὶ κλοπῇ.

«Ἐγνωστοποιήσαμεν ἐπομένως τὸ γεγονός εἰς τὸ σῶμα τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ τάγματός αὐτοῦ, ὅπερ μετὰ μεγίστης αὐστηρότητος ἐξετάσαν πάσας τὰς περιστάσεις, ἀπεφάνθη ὁμοφώνως ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ συνυπηρετῇ μετὰ τοῦ Βερνάρδου, καθότι μέγισται ἦσαν αἱ κατ' αὐτοῦ ἐνδείξεις ὡς ἐνόχου κλοπῆς. Τὴν ἀπόφασιν ἄλλως τε ταύτην περιεμέναμεν καὶ ἡμεῖς, πλὴν ὁ στρατηγός, ὁ ἀρχαῖος συστρατιώτης καὶ φίλος τοῦ πατρὸς τοῦ Βερνάρδου, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα καὶ πολλάκις συγκινημένος ἀνέκραξε: «Δυστυχῆς πατήρ! Δυστυχῆς πατήρ! Ὁποῖα τρομερὰ πληγὴ δι' αὐτόν... Προσέξατε, ὁ Βερνάρδος θ' αὐτοκτονήσῃ», μᾶς προσέθηκεν.

«Ἀνέλαβον νὰ γνωστοποιήσω τῷ Βερνάρδῳ τὴν ἀπόφασιν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ τάγματός του, καὶ τῷ ἐπέβαλον ἵνα αὐθαρεῖ ζητήσῃ τὴν παραίτησίν του, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσεως βιαίως οὗτοι θὰ τὸν ἀπέβαλλον. Ἐκαστος δὲ ἄς συλλογισθῇ ὅποιον διὰβημα εἶνε τοῦτο δι' ἀξιωματικόν, καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ πολέμου!

«Μετὰ δυσαρρεσκείας ἐπορεύθην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βερνάρδου, ἵνα ἐκπληρώσω τὴν ἐντολὴν ταύτην. Εὗρον αὐτὸν καθήμενον παρὰ τὸ παράθυρον καὶ ἀνaginώσκοντα· ἡ πληγὴ του εἶχεν ἤδη θεραπευθῇ, μετὰ τινὰς ἡμέρας θὰ ἀνέλαμβανε τὴν ὑπηρεσίαν του. Ἦτο φαιδρὸς καὶ ἥρεμος, διότι ἠγνόει τὰ πάντα. Τὸν ἠρώτησα περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας του, εἰτα δὲ συντόμως καὶ μετὰ στρατιωτικῆς εὐσταθείας τῷ ἐγνώρισκα τὴν ἀπόφασιν τοῦ σώματος τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ τάγματός του.

«Οὐδέποτε εἶδον φυσιογνωμίαν τόσον ταχέως ἀλλοιωθεῖσαν. Ἐμείνεν ὡς ἀπολι-

θωθείς, ὡχρίασεν, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ του ἐξωγκώθησαν. Κατέστη ἀναυδὸς ἐπὶ μικρὸν ὑπὸ τοῦ τρόμου, ἀλλ' ἐπὶ τέλους, ὅτε ἠδυνήθη ν' ὁμιλήσῃ, ἀνέκραξεν:

«— Ὁχι, ὀχι, εἶνε ἀδύνατον· ἀκυλύτως ἀδύνατον· διώκομαι ἐκ τοῦ τάγματός μου φέρων τὸ στίγμα ἀτίμου κλοπῆς! Θεέ μου! εἰς ἐμέ ἀποδίδουσι τοιοῦτον αἶσχος;

«Οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὸν τόνον τῆς φωνῆς, δι' ἣς ὁ δυστυχῆς Βερνάρδος ἐπρόφερε τοὺς λόγους ἐκείνους. Ἐγὼ αὐτὸς ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐπίστευσα εἰς τὴν ἀθωότητά του—καίτοι πρότερον συνεμεριζόμεν τὰς ὑπονοίας τῶν ἄλλων—διότι μόνον ἀθῶος ἠδύνατο νὰ ὁμιλῇ οὕτω.

«Συγκινηθεὶς ὑπὸ τῆς θέας τῶν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀφθόνως ρεόντων δακρύων, δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν συμβουλευσῶ νὰ ζητήσῃ τὴν παραίτησίν του, λόγῳ ὑγείας, καὶ νὰ καταταχθῇ ὡς ἀπλὸς ἐθελοντῆς ὑπὸ ἄλλο ὄνομα εἰς τάγμα τι, ἵνα λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐπικειμένην μάχην.

«Δὲν μοὶ ἀπήντησε· μοὶ ἐνευσεν ὅμως ὅτι ἐπεθύμει νὰ μείνῃ μόνος. Ἐναγωνίως περιέμενον τὸ πέρας τῆς ἐπιπόνου ἐκείνης συνεντεύξεως, καὶ ἀπῆλθον ὑποσχεθεὶς αὐτῷ ὅτι τὴν ἐπομένην ἡμέραν θὰ τὸν ἐπανέβλεπον διὰ τὰ περαιτέρω. Ἡμὴν λίαν πεπεισμένοι περὶ τῆς ἀθωότητός του.

«Μετὰ παρέλευσιν δύο ὥρων στρατιώτης τις ἔδραμε λέγων μοὶ ὅτι ὁ ὑπασπιστῆς Βερνάρδος αὐτοκτόνησεν. Ἐδραμον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βερνάρδου, καὶ ἐν τῷ κήπῳ εὗρον νεκρὸν τὸν δυστυχῆ νέον, πλησίον του δὲ πιστόλιον. Ὁ στρατηγὸς ἐμάντευσε! Διέταξα ἀμέσως καὶ μετεκόμισαν τὸ πτώμα εἰς τὸ δωμάτιον. Ἐπὶ τῆς τραπέζης εὗρον ὀγκώδη φακέλλον πρὸς με διευθυνόμενον. Ἀποσφραγίσας αὐτὸν ἀνέγνων τὴν ἐξῆς πρὸς με ἀπευθυνομένην ἐπιστολήν:

«Ὅταν ἡ ἐπιστολὴ αὕτη περιέλθῃ εἰς χεῖρας Ὑμῶν, θὰ εὐρίσκωμαι ἤδη ἐνώπιον τοῦ αἰωνίου Κριτοῦ, ὅστις ἴσως μὲ δικάσῃ μετ' ἐπισκείας μείζονος ἐκείνης, μεθ' ἣς ἐδικάσθη ἐπὶ γῆς. Κατὰ τὰς τελευταίας τοῦ βίου μου στιγμὰς σὰς δίδω καὶ πάλιν τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου, ὅτι εἶμαι πάντῃ ἀθῶος τῆς αἰσχρᾶς ἐκείνης κλοπῆς, καὶ οὐδὲ κἀν ἰδέαν ἔχω ποῦ δυνατόν νὰ εὐρίσκωνται τὰ χρήματα ἐκεῖνα. Ἐγὼ αὐτὸς βλέπω ὅποια ἱσχυρὰ ὑπόνοια ἐμελλε νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, καὶ ἐνόσθῃ ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ τάγματός μου δὲν ἠδύναντο νὰ πράξωσιν ἄλλως· διὸ συγχωρῶ αὐτοῖς τὸ αὐστηρὸν τῆς ἀποφάσεως. Ἡ ἀθωότης μου, ἐλπίζω, ταχέως θὰ ἔλθῃ εἰς φῶς· ἀλλὰ τὸ ὑφιστάμενον αἶσχος πολὺ μὲ καταθλίβει, καὶ διὰ τοῦτο αὐτοκτονῶ... Σᾶς παρακαλῶ νὰ διαβιβάσητε τὰς ἐσωκλειστούς ἐπιστολάς πρὸς τε τὸν γέροντα πατέρα μου, πρὸς τὸν ὅποιον, ὡς λέγει, πάντοτε λύπας μόνον παρέσχον, καὶ πρὸς τὴν σύζυγόν μου — Χαίρετε. Ὑμεῖς ἐστέ ὁ ὑπερασπιστῆς μου μέχρις οὗ πλήρως ἀποδεχθῇ ἡ ἀθωότης μου».

«Πόσον συνεκινήθη ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης φωνάζεσθε, κύριοι· τὰ δάκρυα ἔρρεον κρουνήδον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ οὐδόλως ἐπὶ τούτῳ ἡσυχυόμην.

«Διέταξα νὰ σφραγίσωσιν ὅ,τι ἀνῆκεν εἰς τὸν αὐτοκτονήσαντα. Ἐνῷ δὲ περὶ τούτου ἀσχολούμεθα, κρότος ταχυδρομικῆς ἀμάξης ἠκούσθη, αἶφνης δὲ βλέπομεν κατερχομένην ἐξ αὐτῆς νεαράν τινα κυρίαν, χαρίεσσαν καὶ εὐγενῆ, πλὴν ὡχρὰν, συγκινημένην καὶ μὲ κόμην ἄτακτον. Παρηκολούθει αὐτὴν κυρία τις προβεδνηκυῖα.

Προέβην εἰς προὔπαντήσιν αὐτῶν, ἐμποδί-
ζων συγχρόνως τὴν εἰσοδὸν ἐν τῷ δωμα-
τίῳ, ὅπου ὑπῆρχε τὸ πτώμα.

— Εἶνε λοιπὸν ἀληθές, ἀνέκραξε μετ' ἀπελπισίας ἡ νεαρά κυρία, ὅ,τι μοὶ εἶπον ἐδῶ εἰς τὸ χωρίον;

»Πρὶν ὅμως δυνηθῶ νὰ ἀπαντήσω, εἶδεν ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου, τὸ πτώμα τοῦ δυστυχοῦς Βερνάρδου.

«Ὁ ζυγάτην τότε ἔρρηξε κραυγὴν, μέ-
χρι τῆς ψυχῆς μου εἰσδύσασαν, με ἀ-
πώθησε δ' ὑπερανθρώπου δυνάμεως καὶ
ὤρμησε πρὸς τὸ δωμάτιον, ἐνθα, εἰσελ-
θοῦσα ἐνηγκαλίσθη μετὰ νευρικῆς παρα-
φορᾶς τὸν νεκρὸν, καταφιλοῦσα τὰ ψυχρὰ
αὐτοῦ χεῖλη, καὶ κραυγάζουσα διὰ σπα-
ραξικαρδίου φωνῆς: «Βερνάρδε, προσφι-
λῆς μου Βερνάρδε, σὺ αὐτοκτόνος; καὶ
πῶς ἠδυνήθης νὰ μοὶ παράσχεις τοιαύτην
λύπην!»

«Ἡ γραῖα συνοδὸς δακρυρροοῦσα μοὶ
διηγῆθη, ὅτι ἦτο χήρα ἀξιώματι καὶ
θεῖα τῆς συζύγου τοῦ Βερνάρδου, μαθοῦ-
σαι δὲ ἀργὰ τὴν εἰδησιν ὅτι ὁ Βερνάρδος
ἐπληρώθη, ἔσπευσαν, ὅπως τῷ παράσχωσι
τὰς δεούσας θεραπείας. Φαντάσθητε τὴν
φρικώδη ἀγωνίαν των ἐπὶ τῇ ἀπροσδο-
κίῳ συμφορᾷ.

«Τὴν νεαρὰν χήραν ἀπεμάκρυνε τοῦ νε-
κροῦ διὰ τῆς βίας ἡ θεῖα αὐτῆς. Ἐπὶ τῆς
τραπέζης δὲ εἶδε τὴν πρὸς αὐτὴν διευθυ-
νομένην ἐπιστολὴν, ἣν τρέμουσα ἀπεσφρά-
γισε, καὶ ῥίψασα τὸ βλέμμα ἐν αὐτῇ,

— Κατηγορήθης, Βερνάρδε μου, ὡς κοι-
νὸς κλέπτης; ἀνέκραξε. Κατάρρα, αἰωνία
κατάρρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὧλον ἐκείνων, ὁλ-
τινες τοιοῦτον σοὶ ἐπέριψαν αἴσχος!

«Εἴτα παραξικαρδὶον ἐκπέψασα κραυ-
γὴν, ἔπεσε καταληφθεῖσα ὑπὸ νευρικῶν
σπασμῶν, συνοδευομένων ὑπὸ σαρδωνικοῦ
γέλωτος.

«Δὲν θὰ σὰς περιγράψω τὰς βασάνους,
ἀς ἡ δυστυχὴς ὑπέστη. Ἀρκεῖ νὰ σὰς
εἰπῶ μόνον ὅτι μετὰ τινα ἔτη ἀπέθανεν
ἐν τῷ φρενοκομείῳ παράφρων.

«Ἀφοῦ ἐνεταφιάσαμεν μετὰ πάσης
στρατιωτικῆς πομπῆς τὸν νεκρὸν, ἡ πρώτη
μου φροντίς ὑπῆρξε νὰ τελειώσω τὰς ὑπο-
θέσεις μου καὶ νὰ ἐγκαταλείψω τὸ φοικῶ-
δες ἐκεῖνο μέρος. Ὡς ἐν παρόδῳ δὲ προσ-
θέτω ὅτι ὀλίγας πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς
μου ὤρας ἔλαβον τὸ πτύχιον, δι' οὗ ὁ ἀ-
τυχὴς Βερνάρδος ἀνεκηρύσσεται ἱππότης
διὰ τὴν γενναϊότητα, ἣν ἔδειξεν ἐν τῇ
τελευταίᾳ μάχῃ!

«Ἐνεκεν τοῦ ἐξακολουθοῦντος πολέμου
ἡ λυπηρὰ ἱστορία ἐλησμονήθη· πλὴν ὁ ἀ-
ξιώματι Κάρλος, ὅστις ἐπολέμει ἀν-
δρείως, διὸ καὶ ἐνδόξως ἡμείβη, δὲν ἠδύ-
νατο νὰ ἀναλάβῃ τὴν προτέραν του ἡρε-
μίαν. Ἐφαίνετο μελαγχολικὸς, εἰς δὲ τὰς
ἐπανειλημμένας ἐρωτήσεις τῶν συστρα-
τιωτῶν αὐτοῦ δὲν ἀπεκρίνετο. Μετὰ
τινα χρόνον, εὐρισκόμενος μόνος μετ' αὐ-
τοῦ ἐν τῷ κήπῳ τῆς οἰκίας, ἐν ἧ' ἐσκη-
νοῦμεν, αἶφνης με' ἡρώτησεν:

— Εἰπέ μου φίλε, πιστεύεις εἰς τὰ ὁ-
νεῖρα καὶ εἰς τὰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐμφανίσεις
τῶν πνευμάτων;

«Ἐκθαμβὸς παρατήρησα αὐτὸν καὶ ἡ-
γούουν τί νὰ τῷ ἀπαντήσω.

— Ἡ ἐρώτησίς μου σὲ ἐκπλήττει; ἐξ-
ηκολούθησε, καὶ ὅμως κατ' ἐκαστὴν τα-
ράσσομαι ὑπὸ τῆς ιδέας αὐτῆς. Βλέπεις,
ἀπὸ τῆς ἀποφράδος ἡμέρας ἐκείνης τῆς
κλοπῆς, καὶ τῆς αὐτοκτονίας τοῦ Βερνάρ-
δου, δὲν ἔχω οὐδὲ μίαν στιγμὴν ἡσυχίας.
Τὸ φάσμα αὐτοῦ ἐμφανίζεται καθ' ἐκαστὴν
νύκτα καὶ νομίζω ὅτι μοὶ κραυγάζει:
«Κατεδικάσθην, ἀλλ' ἤμην ἀθῶος, ἡ δὲ
κατηγορία σου μοὶ ἐπήνεγκε τὸν θάνατον!»
Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, παρὰ τὰς
κακουχίας καὶ τοὺς κόπους τοῦ πολέ-
μου, δὲν δύναμαι νὰ εὐρῶ ὧραν ἀναπαύ-
σεως... Καὶ ὅμως σοὶ διδῶ τὸν λόγον
τῆς τιμῆς μου ὅτι εἶπον τὴν ἀλήθειαν,
ἀκριβῶς, ἂν καὶ πείθωμαι ἤδη ὅτι ὁ Βερ-
νάρδος ἦτο ἀθῶος, καὶ ἐγὼ εἶμαι ὁ αἰ-
τιὸς τοῦ θανάτου του.

«Προσεπάθησα νὰ τὸν καθησυχάσω
λέγων αὐτῷ ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸ καθήκον
του, καθότι αἱ περιστάσεις ἀπεδείκνυνον
τοῦτο, πλὴν δὲν δύναμαι νὰ ἀρνηθῶ ὅτι
οἱ λόγοι του σοβαρὰν καὶ βαθεῖαν μοὶ
ἐνεποίησαν ἐντύπωσιν.

«Ἐνῷ εἰσέτι συνδιελεγόμεθα, διαταγὴ
ἔφθανε νὰ ἀναχωρήσωμεν, καθότι μεγάλη
μάχη ἐμελλε νὰ συγκροτηθῇ τὴν ἐπιού-
σαν. Μόλις ἐπρόφθασα νὰ τῷ θλίψω τὴν
χεῖρα, προησθάνην δὲ ὅτι δὲν θὰ ἐπανε-
βλεπον τὸν ἀτυχὴ Κάρλον. Καὶ πράγ-
ματι, ἐν τῇ μάχῃ ἐκείνῃ εὗρε τὸν ἐνδο-
ξον τοῦ στρατιώτου θάνατον.

«Ὁλίγας πρὸ τῆς πάλης στιγμᾶς μοὶ
ἔγραψε διὰ μολυβδοκονδύλου εἰς τεμάχιον
χάρτου, ὅπερ ὅμως ἔλαβον μετὰ τινας ἑ-
βδομάδας, ἐν ᾧ μοὶ ἔλεγεν ὅτι κατὰ τὴν
τελευταίαν νύκτα εἶδε κατ' ὕπνον ὅτι τὸ
φάσμα τοῦ Βερνάρδου τὸν περιεπτύχθη
σφιγκτὰ, καὶ ὅτι ἦτο βέβαιος ὅτι τὴν ἐ-
πιούσαν θὰ συνήντα τὸν τόσῳ ποθητὸν δι'
αὐτὸν θάνατον, καὶ ἡγάλλετο διὰ τοῦτο,
διότι μετὰ τὴν αὐτοκτονίαν τοῦ φίλου του
δὲν ἀπῆλαυσε στιγμὴν εὐφροσύνης. Τὸ
γραμματίον ἐκεῖνο περιεῖχεν ὁδηγίας τι-
νάς ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τῆς περιουσίας
του, ἐξ ἧς ὤριζε τρικοντακισχίλια φράγκα
εἰς τὴν χήραν τοῦ Βερνάρδου.

«Οὕτω λοιπὸν τὸ ἀπευκταῖον ἐκεῖνο
συμβὰν ἠρήμει τρία θύματα!

«Μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου, εὐρισκό-
μενος εἰς ὁμίλόν τινα ἀξιώματι καὶ ἡκουσα
ὅτι στρατιώτης τις ἐτέθη ὑπὸ κράτησιν
ἐπὶ μέθη καὶ ἀντιστάσει καθ' ἐνὸς ἐνὸς λο-
χίου, καὶ ὅτι ἐρεύνης γενομένης ἐν τῇ ἀ-
ποσκευῇ του, εὗρον ἐντὸς τοῦ σάκκου του
πολλὰ τσεκίρια χρυσᾶ νεόκοπα.

«Ἀκούσας ταῦτα ἐσκέφην ὅτι ἠδυνά-
μην νὰ ἀνακαλύψω τι περὶ τῆς κλοπῆς
τοῦ Κάρλου. Ἐδραμον εἰς τὸν στρατῶνα
καὶ ἐζήτησα νὰ ἶδω τὸν πεφυλακισμένον.
Ἦτο ὁ ὑπηρετὴς τοῦ Βερνάρδου. Αὐτὸς
θὰ εἶνε ὁ κλέπτης, ἐσκέφην.

— Ἀτιμε κλέπτα, — τῷ λέγω ξιφυλ-
κήσας — πῶς εὐρίσκονται εἰς χεῖράς σου τὰ
χρήματα τοῦ κυρίου σου; Ὁμίλει ἢ σὲ
φονεύω!

«Ἡ αἰφνιδία κατάπληξις καὶ ὁ φόβος,
τῷ ἀφῆρσαν πᾶσαν ἐτοιμότητα πνεύμα-
τος. Χωρὶς δὲ νὰ δικαιολογηθῇ ἐρρίφθη
εἰς τοὺς πόδας μου, παρακκλῶν με νὰ μὴ
τὸν φονεύσω, καὶ θὰ μοὶ ὁμολόγει τίνι
τρόπῳ ἔκλεψε τὰ χρήματα.

«Βάρος μέγα ἀφῆρθέη τῆς καρδίας μου,
καὶ ἐσκέφην ὅτι, ἂν καὶ μετὰ θάνατον,
ἠδυνάμην νὰ ἀνυψώσω τὴν μνήμην καὶ
τὴν τιμὴν τοῦ ἀτυχοῦς Βερνάρδου.

«Ὁ κλέπτης μοὶ διηγῆθη τὰ πάντα,
ἐν συντόμῳ θὰ σὰς ἀνακοινώσω αὐτά. Ἰ-
δού: Ἀνωθεν τοῦ κοιτῶνος τοῦ Βερνάρ-
δου καὶ τοῦ Κάρλου ὑπῆρχεν ὑπερῶν, ἐν
ᾧ κατῴκει ὁ κλέπτης. Ἐκ μικρᾶς τινοῦ
σχισμάδος, ἣν οὗτος κατεσκεύασεν, ἠδύ-
νατο τὰ πάντα νὰ βλέπῃ καὶ ἀκούῃ. Εἶδε
λοιπὸν τὸν Κάρλον κρύπτοντα τὰ χρή-
ματα αὐτοῦ εἰς τὸ στρώμα τοῦ Βερνάρδου
καὶ εὐθὺς συνέλαβε τὸ καταχθόνιον σχέ-
διον τῆς κλοπῆς.

«Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἀσθε-
νεῖας τοῦ Βερνάρδου, ὁ ἱατρὸς διώρισε
φάρμακον περιέχον ὄπιον, ἔνθα μικρὸν ἀνα-
παύομενος, ἀνακουφίζεται ἐκ τῶν πόνων
του. Ἐκ τοῦ φαρμάκου τούτου ἔμεινεν ὁ-
λίγον ἐν τῇ φιάλῃ, ὁ ὑπηρετὴς δὲ ἔδωκεν
αὐτῷ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἀντὶ τοῦ συνή-
θους ποτοῦ. Ἐπωφεληθεὶς ἐκ τοῦ βαθέως
καταλαβόντος αὐτὸν ὕπνου, ἀφῆρσε τὰ
ἐν τῷ στρώματι του χρήματα, ὅπως δὲ
πᾶσαι αἱ ὑπόνοιαι ἐνοχοποιήσῃ τὸν κύ-
ριόν του, ἔθηκεν εἰς τὴν παλαιὰν περινη-
μίδα αὐτοῦ τὰ χρήματα, περιτυλίξας αὐτὰ
με αὐτόγραφον ἐπιστολὴν τοῦ Κάρλου.

«Ὁ ἄτιμος οὗτος κλέπτης διὰ ψευδῶν
καταθέσεων αἰέποτε προσεπάθησεν ἵνα
πάντες πιστεύσωμεν ὡς ἐνοχον κλοπῆς τὸν
Βερνάρδον, μετεχειρίζετο μάλιστα ὑπεκ-
φυγὰς πρὸς τοὺς ἄλλους ἀξιώματι καὶ
τοῦ τάγματός· ἵνα δὲ μὴ ἐπισύρῃ κατ' αὐ-
τοῦ ὑπονοίας, ἔζη λίαν πενιχρῶς!

«Φαντάσθητε, κύριοι, τὴν ὀργὴν μου
εὐχαρίστως θὰ ἔβλεπον τὸν ἄτιμον κλέ-
πτην ἀπαγχονιζόμενον, πλὴν εἰς ἐκταστὴ
μόνον εἰρικήν τὸν κατεδικάσαν· ποινὴ
λίαν μικρά, ὅταν τις ἀναλογισθῇ ὅτι ἡ
πράξις του ἐπήνεγκε τὸν θάνατον τριῶν
ἀθῶων!

«Συνεπῶς ἡ τιμότης τοῦ Βερνάρδου ἐ-
γένετο γνωστὴ· τοῦτο δὲ με παρεμύθησεν
ὀλίγον, πολλῷ μᾶλλον δὲ διὰ τὸν γέροντα
πατέρα του, ὅστις ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς
ἐνοχῆς καὶ τῆς αὐτοκτονίας τοῦ υἱοῦ του,
προσεβλήθη ὑπὸ κινδυνωδεστάτης ἀσθε-
νείας, ἥτις ἐπὶ τινα χρόνον διήγειρε φό-
βους διὰ τὴν ζωὴν του.

Οὕτως ἐπέρανε τὴν διήγησίν του ὁ γέ-
ρων ταγματάρχης, λυπηρὰν ἐντύπωσιν ἀ-
φεις εἰς τοὺς ἀκροατὰς αὐτοῦ. Προσθέ-
τομεν δὲ ἡμεῖς ὅτι καὶ ὁ στρατιώτης, ὁ
καταδικασθεὶς ἐπὶ φόνῳ καὶ ληστείᾳ καὶ
ὅστις ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τῆς διηγήσεως τοῦ
ταγματάρχου, μετ' οὐ πολὺ ἐκηρύχθη ἀ-
θῶος, διότι ἄλλος ἐξετέλεσε τὸν φόνον.

[Κατὰ τὸ Ἰταλικόν.]

* Σ.